

Kymmenen vuotta biopankkitoimintaa Keski-Suomessa

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTIALUE
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	3
Keski-Suomen Biopankin juhlavuosi 2025	4
Katsaus vuoteen 2025	5
Aikajana 2015–2025	6
Mikä biopankki on?	8
Biopankkiprosessi kuvana	9
Omistajaorganisaatiot	10
Toimitilat	11
Keski-Suomen Biopankin palvelut tutkijoille	12
Suostumus- ja näytekokoelmat	14
Keski-Suomen Biopankin henkilökunta 2025	17
Keski-Suomen Biopankin tieteellinen ohjausryhmä	21
Tulevaisuudennäkymät	22

Keski-Suomen Biopankki

Hoitajantie 3, 40620 Jyväskylä
p. 014 269 1540

biopankki@hyvaks.fi

www.hyvaks.fi/biopankki

Taitto: Kuuverstas

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTIALUE
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Keski-Suomen Biopankin juhlavuosi 2025

KÄSISSÄSI on Keski-Suomen Biopankin juhlavuosikertomus.

Ensimmäisten kymmenen toimintavuotemme aikana ovat painottuneet kasvu ja uuden oppiminen, kuten lapsuusvuosiin kuuluukin. Tähän juhluvuosikertomukseen on koottu yhteen Keski-Suomen Biopankin tilojen ja organisaation esittely, näytekokoelmien "kasvukäyrät" sekä valikoimaamme kuuluvat palvelut. Muistelemme myös tärkeimpiä käännekohtia Keski-Suomen Biopankin ensimmäisen vuosikymmenen ajalta.

SEURAAVAKSI edessä ovat nuoruusvuodet. Kasvu ja uuden oppiminen jatkuvat, mutta niiden lisäksi nuoruuteen kuuluvat erottamattomasti myös suuret unelmat ja niitä kohti suuntaaminen. Tämän vuosikertomuksen lopussa pääsetkin kuulemaan myös Keski-Suomen Biopankin tulevaisuuden suunnitelmista.

TERVETULOA mukaamme juhlistamaan Keski-Suomen Biopankin juhluvuotta ja ideoimaan, mitä kaikkea biopankkimme voisikaan tehdä terveyttä edistävän tutkimuksen hyväksi tulevina vuosina!

Katsaus vuoteen 2025

UUOSI 2025 on ollut Keski-Suomen Biopankille monella tapaa käännteentekevä. Omistajaorganisaation taloudelliset haasteet ovat heijastuneet laajasti tutkimus- ja kehitystoimintaan, mutta biopankkimme on pystynyt vahvistamaan asemaansa ja osoittamaan elinvoimaisuutensa myös vaikeassa toimintaympäristössä. Tarjoamme Jyväskylän seudulle laadukasta ja ajanmukaista tutkimusinfrastruktuuria, josta hyötyvät sekä paikallinen tutkimusyhteisö että koko suomalainen ja kansainvälinen terveys- ja lääketieteellinen tutkimuskenttä.

UUODEN 2025 aikana päivitetään hyvinvointialueen ja Jyväskylän yliopiston välinen yhteistyösopimus biopankkitoiminnasta. Molemmat omistajaorganisaatiot ovat vahvasti sitoutuneet kehittämään biopankkiamme ja sen toimintoja, mikä luo pitkäjänteistä vakautta. Vuoden aikana myös yhteistyötä Jyväskylän yliopiston kanssa on tiivistetty merkittävästi. Keski-Suomen Biopankki on mukana aivotutkimuskeskuksen, IT-tiedekunnan, matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan ja liikuntatieteellisen tiedekunnan projekteissa. Tämä monitieteinen yhteistyö avaa uusia näkökulmia ja luo mahdollisuuksia hyödyntää biopankkimme näyte- ja tietovarantoja entistä laajemmin.

OLEMME onnistuneet turvaamaan kehittämisrahoitusta Keski-Suomen Biopankille useista lähteistä. Yhdessä muiden biopankkien kanssa olemme saaneet Suomen Akatemian infrastruktuurikehitysrahoitusta sekä sosiaali- ja terveysministeriön yksilöllisen lääketieteen kehittämisrahoitusta. Näiden hankkeiden kautta olemme rakentaneet entistä parempia edellytyksiä uusille tutkimusavauksille ja yhteistyölle.

YKSI vuoden tärkeistä avauksista on ollut laajan takaisinkutsuhankkeen pilotointi. BioRecall-hanke yhdistää Keski-Suomen Biopankin näytteenantajilta kerättyä elämäntapatietoa biologisiin näytteisiin mahdollistaen entistä

syvällisemmän ymmärryksen terveyteen vaikuttavista tekijöistä. Pilotin rohkaisevien tulosten myötä hanketta on tarkoitus laajentaa niin, että kysely voidaan lähettää kaikille Keski-Suomen Biopankin suostumuksen antaneille henkilöille.

LISÄKSI olemme tehneet yhteistyötä paikallisen yrityksen, BiopSense Oy:n, kanssa uuden ctDNA-analyysilaitteiston kehityksessä. Tämä yhteistyö tukee uusien diagnostiikan työkalujen kehittämistä ja vahvistaa biopankin roolia tutkimuksen ja yritysyhteistyön rajapinnassa.

Aikajana 2015–2025

2015

29.10.2015

Keski-Suomen Biopankki merkitään valtakunnalliseen biopankkirekisteriin. Biopankista vastaava henkilö ja tuotantopäällikkö aloittavat työt.

2016

4/2016

IT-asiantuntija aloittaa työt

9/2016

Suostumuskeräys alkaa

2017

2/2017

Patologian vanhojen arkistonäytteiden siirto biopankkiin

8/2017

FinnGen-hanke alkaa

8/2017

Sähköinen suostumuskeräys alkaa

2018

1/2018

Laboratoriohoitaja aloittaa työt

1/2018

Perusnäytekeräys alkaa

3/2018

Tuorekudoskeräys alkaa

4/2018

ctDNA-keräys alkaa

2019

1/2019

DNA-eristykset alkavat

3/2019

10 000 suostumusta

VUOSI 2024 toi mukanaan merkittäviä muutoksia tiimissämme, kun Tiina Jokela aloitti biopankista vastaavana henkilönä ja Veera Avelin tuotanto-päällikkönä. Vuoden 2025 aikana tiimimme on hitsautunut yhteen, ja yhteistyö on muodostunut erinomaiseksi. Pienen moniammatillisen tiimin vahvuutena on joustava kommunikointi ja tiivis yhteistyö, mutta samalla arki edellyttää venymistä ja joustavuutta jokaiselta tiimin jäseneltä erityisesti tuurajärjestelyjen osalta. Tämä yhdessä tekemisen henki on kuitenkin osoittautunut biopankin vahvuudeksi ja luo pohjan kestäväälle kehitykselle myös tulevinä vuosina.

2020

12/2020
Tutkimushoitaja aloittaa työt

2021

1/2021
Projektipäällikkö aloittaa työt

1/2021
Muutto uuteen Sairaala Novaan, oma laboratorio

4/2021
10 000 näytettä

2022

6/2022
20 000 suostumusta

2023

8/2023
JYU:n liikunta-tieteellisen tiedekunnan suostumus- ja näytekeräys alkaa

10/2023
Biopankista vastaava henkilö Teijo Kuopio eläköityy

2024

5/2024
Tiina Jokela aloittaa biopankista vastaavana henkilönä

2025

2/2025
Ensimmäiset terveystiedon palautukset näytteenantajille

4/2025
20 000 näytettä

8/2025
JYU:n MEG-laboratorion biopankkisuostumus-keräys alkaa

9/2025
Likvorkeräys alkaa

20.11.2025
10-vuotisjuhlaseminaari

Mikä biopankki on?

BIOPANKKI on kokoelma ihmisperäisiä, biologisia näytteitä sekä näytteenantajaan liittyviä terveystietoja. Biopankkien tehtävä on tukea sairauksien ennaltaehkäisyä sekä diagnostiikan ja hoidon kehitystä palvelemalla terveyttä edistävää tutkimusta ja tuotekehitystä.

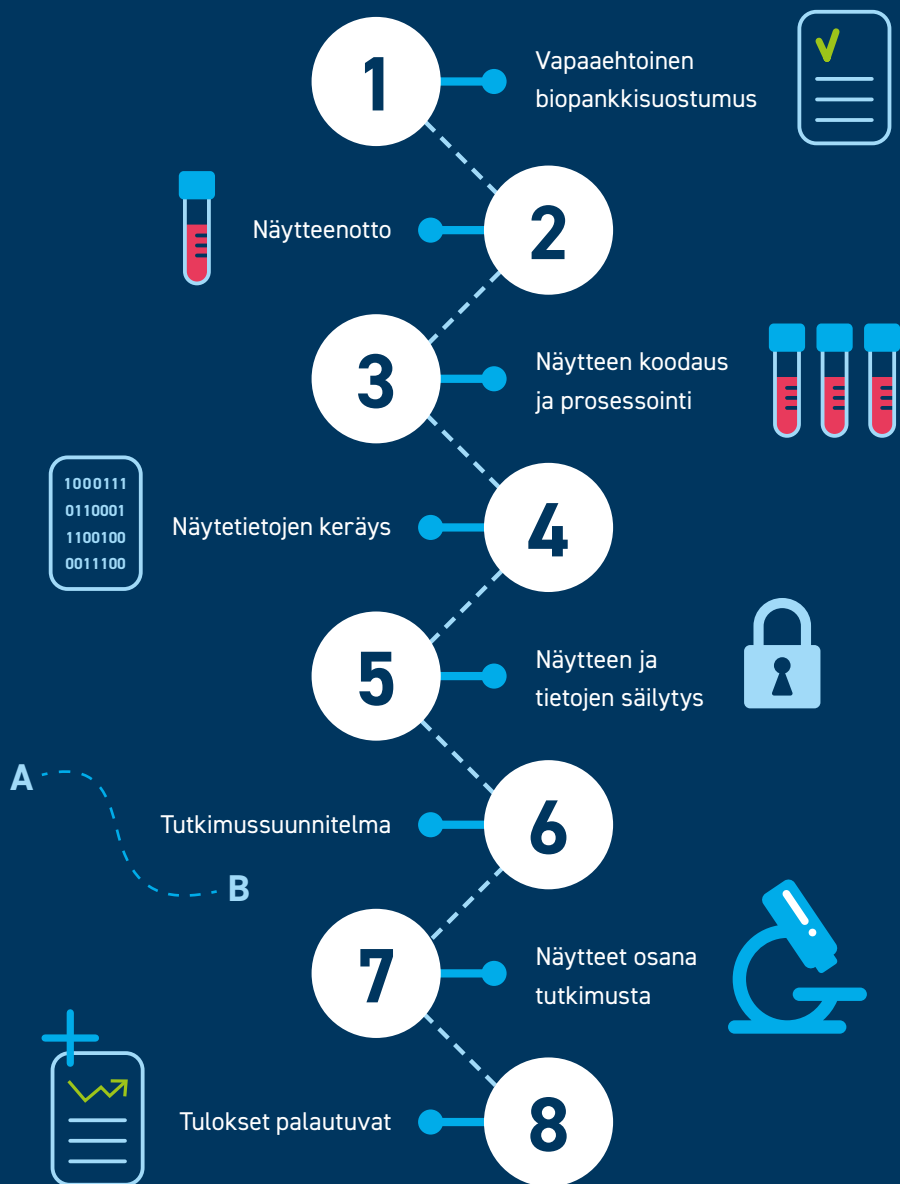
OSALLISTUMINEN biopankkitoimintaan ja sitä kautta tutkimustyön tukemiseen on vapaaehtoista ja perustuu biopankkisuostumuksen antamiseen. Suostumuksen antaminen tai sen peruminen eivät vaikuta henkilön saamiin terveydenhuollon palveluihin.

KESKI-SUOMEN Biopankin perusnäyte on yksi 10 ml verinäyteputki. Biopankkiin voidaan kuitenkin kerätä myös muita hoidon yhteydessä otettuja biologisia näytteitä, kuten kudospäätteitä tai likvoria eli aivo-selkäydinnestettä. Tutkimuskohtaisesti näytteeseen voidaan liittää potilastietojärjestelmistä saatavia suostumuksen antajan terveystietoja. Biopankin kautta tutkijan on myös mahdollista kutsua suostumuksen antajia osallistumaan ns. takaisinkutsututkimuksiin, jos tämä on antanut yhteydenottoon luvan suostumuslomakkeessaan.

BIOPANKISTA luovutetaan näytteitä ja tietoja biopankin tutkimusalaan kuuluvien tutkimusten käyttöön. Näytteet ja tiedot käsitellään salassa pidettävän tiedon tietosuojamääräysten mukaisesti. Näytteiden ja tietojen luovutus tutkimukseen tapahtuu erityistä turvallisuutta noudattaen ja pääsääntöisesti tunnisteettomana. Keski-Suomen, kuten muidenkin Suomen biopankkien, näytekokoelmia voi tarkastella osoitteessa www.fngenius.fi.

KESKI-SUOMEN Biopankki on yksi Suomen kymmenestä rekisteröidystä biopankista. Biopankkitoiminta on Biopankkilain alaista ja toimintaa valvoo lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea.

Biopankkiprosessi kuvana

Omistajaorganisaatiot

KESKI-SUOMEN BIOPANKKI on rekisteröity valtakunnalliseen biopankki-rekisteriin 29.10.2015 Keski-Suomen Biopankin omistavat Keski-Suomen hyvinvointialue ja Jyväskylän yliopisto.

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTIALUEEN (Hyvaks) toiminta alkoi 1.1.2023 sote-uudistuksen tultua voimaan. Samaan aikaan myös Keski-Suomen Biopankin omistajuus siirtyi Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä hyvinvointialueelle. Keski-Suomen hyvinvointialue (Hyvaks) vastaa 22 Keski-Suomen kunnan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluista. Alueen väkiluku on noin 274 000 ja Keski-Suomen hyvinvointialue työllistää noin 13 000 sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen ammattilaista.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO (JYU) ja Suomen kansan sivistäminen sai alkunsa vuonna 1863 perustetusta opettajaseminaarista, jossa kansakoulunopettajia koulutettiin. Vuonna 1934 seminaari muuttui Jyväskylän kasvatustieteelliseksi korkeakouluksi. Jyväskylän yliopisto aloitti toimintansa vuonna 1966. Jyväskylän yliopistossa on kuusi eri tiedekuntaa, mukaan lukien Suomen ainoa liikuntatieteellinen tiedekunta. Opiskelijoita yliopistossa on noin 14 900 ja henkilökuntaa noin 2 800.

Toimitilat

BIOPANKKIMME toimii Sairaala Novan patologian yksikön yhteydessä, M-lohkon -1-kerroksessa. Toimitilat koostuvat biopankin omasta laboratoriosta, toimistotiloista sekä näytesäilytystiloista. Lisäksi biopankilla on säilytystilaa Sairaala Novan ulkopuolella sijaitsevassa F1-siivessä.

KESKI-SUOMEN Biopankki on koko toimintansa ajan sijainnut patologian yksikön yhteydessä, ja yhteistyöstä on muodostunut sujuvaa ja mutkatonta. Tämä hyödyttää biopankin toimintaa sekä tilojen ja laitteiden että sijaistavien työntekijöiden muodossa.

Keski-Suomen Biopankin palvelut tutkijoille

DIGITAALINEN Fingenious®-palvelu toimii tutkijoiden yhteisenä asiointiväylänä kaikkiin Suomen julkisiin biopankkeihin ja on ensimmäinen askel biopankkitutkimusten käynnistämisessä. Fingenious®-palvelun tuottaa Biopankkien Osuuskunta Suomi – FINBB, joka perustettiin vuonna 2017 kehittämään Suomeen kansainvälisesti merkittävää biopankkien yhteistyöverkostoa.

KESKI-SUOMEN Biopankin palveluihin tutkijoille kuuluvat biopankkinäytteiden lisäksi laaja kattaus näytteisiin liittyviä tietoja ja näytteidenkäsitelypalveluita sekä mahdollisuus kutsua biopankkisuostumuksen antajia osallistumaan jatkotutkimuksiin. Koska Hyvaksin alueella on käytössä sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa sama Lifecare-potilastietojärjestelmä, tietojen kerääminen onnistuu biopankissamme ainutlaatuisen kattavasti. Lisäksi julkisten rekisterien tiedot ovat tarvittaessa yhdistettävissä biopankkiaineistoihin.

Laboratoriopalvelut

- DNA-eristys verinäytteistä
- Monikudosblokkien (TMA; *tissue microarray*) valmistus
- Kudosleikkeiden histologiset perusvärjäykset
- FFPE-kudosten eli formaliinifikoitujen, parafiniin valettujen (*formalin-fixed paraffin-embedded*) kudosten leikkaus näytelasille
- Histologisten näytelasien digitalisointi

Näytteeseen liittyvät tiedot

- Genomidata yli 13 000 henkilöstä
- Potilasasiakirjat:
 - Diagnoosi- ja toimenpidetiedot
 - Fysiologiset ja antropometriset mittaustulokset
 - Laboratoriovastaukset
 - Lääkitystiedot
 - Tutkimustulokset:
Esim. kuvantamistutkimukset, EKG- ja EEG-käyrät, muistitestitulokset
 - Elintapatiedot
 - Lääkäreiden ja hoitajien kirjaukset ja lausunnot

Takaisinkutsupalvelu

Suostumuksen antanut henkilö voidaan kutsua antamaan lisänäytteitä, vastaamaan kyselyihin tai muuten osallistumaan tieteellisiin tutkimuksiin. Takaisinkutsuttavat voidaan valita suostumuksenantajien joukosta tutkimuksen edellyttämien kriteerien mukaan.

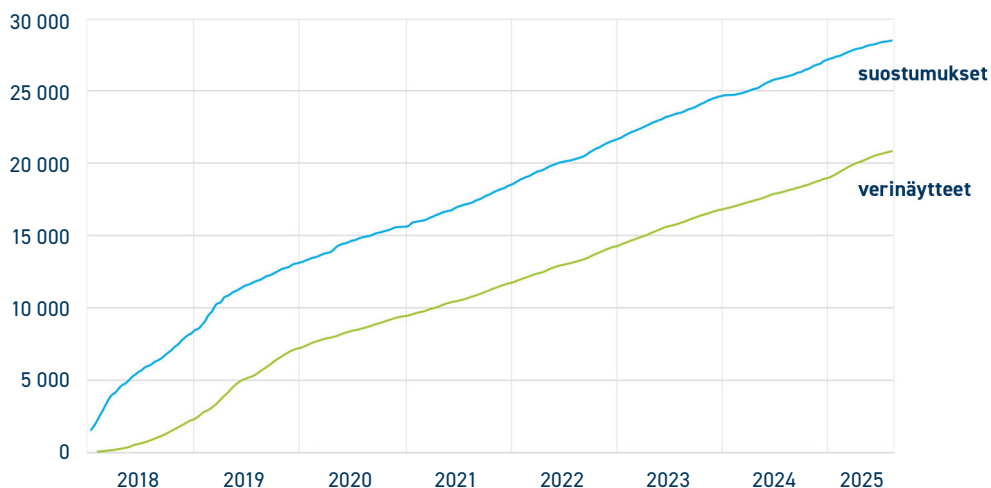
Suostumus- ja näytekokoelmat

Kokoveri ja plasma

PERUSVERINÄYTE otetaan kaikilta biopankkisuostumuksen antaneilta. Keski-Suomen Biopankin suostumuksia kerätään 32 terveydenhuollon yksikössä ja kahdessa Jyväskylän yliopiston tutkimuslaboratoriossa.

FIMLAB Laboratoriot Oy tuottaa laboratoriopalvelut koko Hyvaksin alueella ja näytteitä kerätään kaikissa alueen Fimlabin näytteenottopisteissä muun diagnostisen näytteenoton yhteydessä. Lisäksi perusverinäytteitä kerätään Jyväskylän Yliopiston Liikunta- ja terveyslaboratoriossa muun tutkimusnäytteenoton yhteydessä. Näytteenottolaboratorioista näytteet toimitetaan biopankkiin käsiteltäväksi ja säilytettäväksi. Perusverinäytteitä on kertynyt 24.8.2025 mennessä 20 915 kappaletta.

Biopankkisuostumukset ja verinäytteet 2018–2025

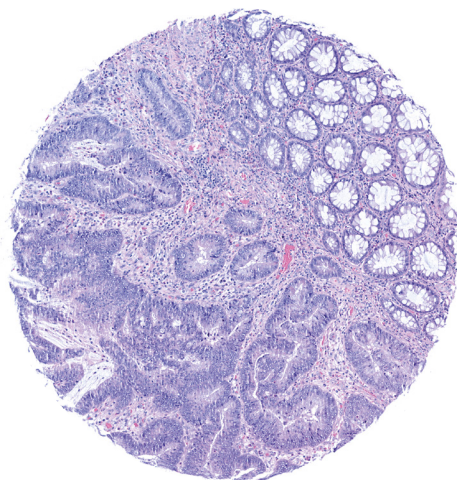
ctDNA-näytteet

KESKI-SUOMEN Biopankkiin on kerätty vuodesta 2018 alkaen biopankkisuostumuksen antaneilta syöpäleikkaukseen meneviltä henkilöiltä solunulkoista DNA:ta (cell free DNA, cfDNA) sisältäviä näytteitä. Näistä neste-biopsioista voidaan tutkia esimerkiksi tuumorista peräisin olevaa DNA:ta (circulating tumor DNA, ctDNA), jota on vapautunut verenkiertoon. Tähän mennessä näytteitä on kerätty n. 1 200 henkilöltä.

FFPE-kudosnäytteet

KESKI-SUOMEN Biopankin kudosnäytekokoelma sisältää patologian diagnostisia kudosnäytteitä n. 150 000 henkilöltä muodostaen lähes 500 000 näytteen kokoelman. Näytteistä noin 15% on syöpänäytteitä.

KOKOELMAAN kuuluvat myös Keski-Suomen sairaanhoitopiirin vanhat, aikavälillä 1.2.1964–31.8.2013 otetut diagnostiset kudosnäytteet ja niihin liittyvät tiedot, jotka siirrettiin biopankin haltuun julkisella tiedonannolla biopankkilain voimaan tulon (1.9.2013) jälkeen lain tarkoittamalla tavalla. Biopankkilain voimaan tulosta lähtien näytekokoelma karttuu jatkuvasti biopankkisuostumuksen antaneiden näytteillä.

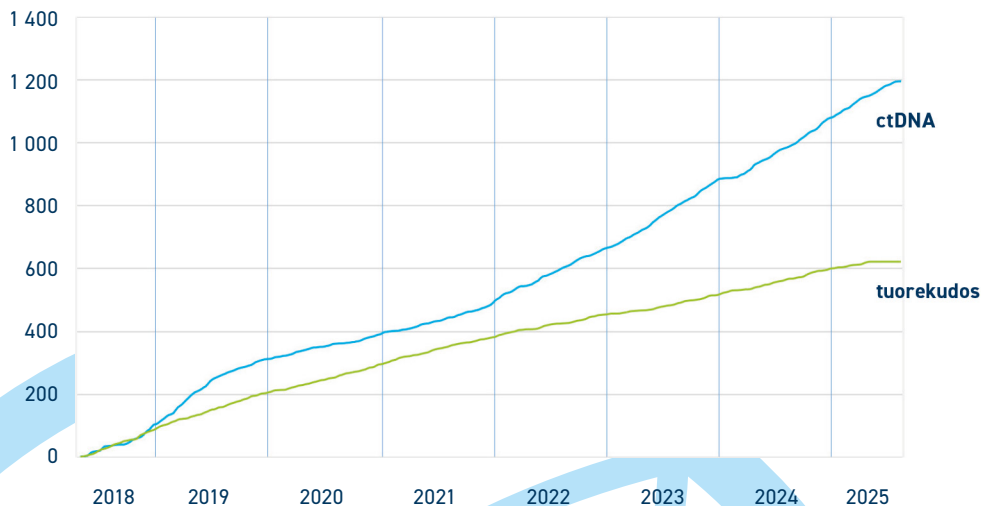

BIOPANKKIIN on siirretty myös Jyväskylän yliopiston n. 800 henkilön ERMA-tutkimusnäytekokoelma, ja uusia näytekokoelmasiirtoja voidaan tehdä noudattaen biopankkilaissa määritellyjä menettelysäännöksiä.

Tuorekudosnäytteet

KESKI-SUOMEN Biopankin käytettävissä ovat Keski-Suomen hyvinvointi-alueen patologian tuorekudosnäytteet niiden henkilöiden osalta, jotka ovat antaneet biopankkisuostumuksen. Tuorekudosnäyte pyritään ottamaan kaikista kasvaintyypeistä, mikäli se on mahdollista vaarantamatta rutiini-diagnostiikkaa. Tuorekudosnäytekokoelmassa on noin 700 näytettä ja se koostuu pääsääntöisesti rinta- ja suolistosyöpänäytteistä.

Tuorekudos- ja ctDNA-näytteet 2018–2025

Keski-Suomen Biopankin henkilökunta 2025

Tutkimusjohtaja Tiina Jokela

"Olen solubiologian tohtori ja johdan biopankkitiimiä. Vastaan biopankin toiminnan koordinoinnista, viikoittaisista tiimikokouksista ja yhteistyöstä muiden suomalaisten biopankkien sekä sidosryhmien kanssa. Työhöni kuuluu biopankki- ja tutkimuslainsäädännön tuntemusta edellyttävä valmistelu- ja asiantuntijatyö sekä biopankkisopimusten laadinta. Johtamisen lisäksi teen tutkimusta syöpärisikin ja elämäntapatekijöiden yhteydestä, opetan Jyväskylän yliopiston bio- ja ympäristötieteiden laitoksella, ohjaan opiskelijoita ja laadin tutkimusrahoitushakemuksia."

Tuotantopäällikkö Veera Avelin

"Olen Keski-Suomen Biopankin tuotantopäällikkö ja biopankkijohtajan varahenkilö. Koulutukseltani olen tekniikan tohtori bioteknologian alalta. Tehtävänäni biopankissa on vastata biopankin käytännön toiminnasta ja toiminnan kehittämisestä. Toimin myös biopankin laatuvaavasta, joten merkittävä osa työtäni on biopankin laatujärjestelmän ylläpito ja kehittäminen. Vastaan biopankin

riskienhallinnasta. Tärkeää työssäni on seurata biopankkilakia sekä muita alan säädöksiä, asetuksia ja standardeja. Teen asiakasprojekteille hinta-arvioita ja osallistun kansallisiin biopankkien kehittämishankkeisiin.”

Projektipäällikkö Maarit Ahtiainen

”Toimin projektipäällikkönä Keski-Suomen Biopankissa. Taustaltani olen biokemisti ja tohtori biolääketieteen alalta. Minulla on myös bioanalyytikon koulutus. Työni ydin on saattaa potilaan lahjoittama näyte osaksi tieteellistä tutkimusta. Teen paljon yhteistyötä biopankkitiimimme, tutkijoiden ja muiden biopankkien kanssa, ja työpäiväni sisältävät luovutuspyyntöjen käsittelyä, sopimusten laadintaa, näyte- ja dataluovutusten järjestelyä ja laskutusta. Syöpätutkijataustani myötä osallistun biopankkityöni ohessa myös syövän mikroympäristöä selvittävään tutkimukseen ja ohjaan opiskelijoita.”

Tutkimushoitaja Senni Lipponen

”Toimin Keski-Suomen Biopankin tutkimushoitajana. Koulutukseltani olen kätilö, terveydenhoitaja ja sairaanhoitaja. Työnkuvaani kuuluu biopankin suostumuskeräyksen koordinointi, terveydenhuollon ammattilaisten ja tutkijoiden biopankkikoulutusten järjestäminen sekä suostumus- ja näytekерäykseen liittyvät yhteistyö- ja kehittämisprojektit esimerkiksi Jyväskylän Yliopiston kanssa. Lisäksi

tuotan viestintämateriaalia eri kanaviin ja jalkaudun tarvittaessa näyttötoimenpiteisiin.”

Teknologia-asiantuntija Tomi Lilja

”Työskentelen IT-asiantuntijana Keski-Suomen Biopankissa. Vastaan biopankin IT-järjestelmistä sekä biopankissa käsiteltävästä kliinisestä potilas- ja tutkimusdatasta. Työssäni huolehdin tutkijoiden esiselvityksistä, joissa selvitetään näytteiden ja tietojen

saatavuudesta tutkimuksiin, sekä luovutuspyynnöistä kun dataa kerätään ja toimitetaan tutkimuksiin. Tutkijakontaktien lisäksi työskentelen tiiviissä yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen asiantuntijoiden ja klinikoiden kanssa sekä kansallisesti muiden Suomen biopankkien kanssa.”

Väitöskirjatutkija Maiju Saari

”Työskentelen väitöskirjatutkijana Jyväskylän yliopistossa. Tutkimukseni keskittyy paksusuolensyöpään liittyviin fibroblasteihin, joita tutkin Keski-Suomen Biopankin aineistosta. Tutkimustyön ohessa ohjaan opiskelijoita opinnäytetöiden laboratorio-osuuksissa ja avustan tarvittaessa biopankin toiminnassa. Biopankki tarjoaa vuosittain mahdollisuuksia motivoituneille maisteritason opiskelijoille opinnäytetöiden sekä työharjoittelujen parissa.”

Laboratoriohoitaja Anni Savinainen

"Työskentelen biopankissa laboratoriohoitajana ja koulutukseltani olen bioanalyytikko (AMK). Työni koostuu pääasiassa näytteiden käsittelystä pitkäaikaissäilytystä ja tutkimusprojekteja varten sekä laboratoriolaitteiden ylläpidosta."

Laboratoriohoitajat Iina Kallio, Sari Lamminaho ja Jonna Vaskilampi

"Toimimme biopankissa tarvittaessa laboratoriohoitajan sijaisena. Biopankissa sijaistaessamme tehtäviimme kuuluvat biopankin laboratorion päivittäiset toiminnot, kuten näytteiden käsittely ja pakastus sekä käytössä olevien laitteiden huoltotoimenpiteet ja tarvittaessa myös suostumusten ja kieltojen käsittely. Pääsääntöisesti työskentelemme laboratoriohoitajan tehtävissä patologian laboratoriossa. Olemme kaikki koulutukseltamme bioanalyytikkoja (AMK)."

Keski-Suomen Biopankin tieteellinen ohjausryhmä

BIOPANKIN toimintaa varten on perustettu ohjausryhmä, johon Hyvaks ja JYU valitsevat edustajansa. Hyvaks:n edustajat ohjausryhmään nimittää hyvinvointialueen sairaalapalveluiden johtaja ja JYU:n jäsenet yliopiston rehtori. Ohjausryhmä arvioi kaikki biopankille suunnatut luovutuspyynnöt ja vastaa näytteenluovutuksiin liittyvien tutkimusprojektien tieteellisestä arvioinnista. Ohjausryhmä käsittelee myös biopankkia koskevia hallinnollisia asioita (mm. talousarviot, rekrytoinnit, isot hankinnat).

Ohjausryhmän varsinaiset jäsenet

Heikki Miettinen	ohjausryhmän puheenjohtaja, Hyvaks johtajaylilääkäri (29.8.2025 asti)
Lassi Hirvonen	ohjausryhmän puheenjohtaja, Hyvaks palvelupäällikkö
Kirsi Timonen	Hyvaks ylilääkäri
Jari Laukkanen	Hyvaks osastonylilääkäri / professori
Sari Lindeman	Hyvaks osastonylilääkäri / professori
Jari Yläne	JYU professori
Jan Kujala	JYU apulaisprofessori
Elina Sillanpää	JYU apulaisprofessori
Eija Laakkonen	JYU apulaisprofessori

Vakituiset asiantuntijajäsenet

Tiina Jokela	Hyvaks / JYU tutkimusjohtaja, biopankista vastaava henkilö
Maarit Ahtiainen	Keski-Suomen Biopankki, tutkimusasiantuntija, ohjausryhmän sihteeri
Tomi Lilja	Keski-Suomen Biopankki, teknologia-asiantuntija
Veera Avelin	Keski-Suomen Biopankki, tuotantopäällikkö

Tulevaisuudennäkymät

KESKI-SUOMEN Biopankin toiminta laajenee ja kehittyy voimakkaasti myös tulevina vuosina. Syksyllä 2025 aloitimme uuden näytetyypin, likvorin, tallettamisen biopankkiin. Fimlabin diagnostisen näytteenoton yhteydessä kerätyistä ylijääneistä likvornäytteistä sekä niihin liittyvistä parillisista seeruminäytteistä muodostuu arvokas kokoelma erityisesti neurologisten sairauksien tutkimuksen tueksi. Tämä avaa kokonaan uuden väylän alueen ja kansainvälisen tutkimuksen tarpeisiin.

KEVÄÄLLÄ 2025 pilotoitu elämäntapakysely on ollut tärkeä avaus kohti entistä monipuolisempaa aineistonkeruuta. Osana BioRecall-tutkimusta olemme kutsuneet biopankkisuostumuksen antajia vastaamaan sähköiseen kyselyyn, ja jatkossa selvitämme mahdollisuuksia kerätä elämäntapatietoja rutiininomaisesti kaikilta suostumuksen antaneilta. Kun elämäntapatiedot yhdistetään näyte- ja terveystietoihin, syntyy ainutlaatuinen kokonaisuus, jonka avulla voidaan tutkia esimerkiksi elämäntapojen ja sairauksien yhteyksiä uudella tarkkuudella.

KESKI-SUOMEN Biopankki on vahvasti mukana valtakunnallisissa kehittämiss Hankkeissa, joissa pyritään harmonisoimaan biopankkien toimintaa ja luomaan koko Suomesta yhtenäinen, kansainvälisesti korkeatasoinen biopankkiaineisto. Samalla vahvistamme yhteistyötä kansallisten osaamiskeskusten, FICAN-syöpäkeskuksen ja aivotutkimuskeskuksen kanssa. Näin biopankki-infrastruktuuri ja osaamiskeskukset täydentävät toisiaan ja tarjoavat yhdessä mahdollisimman hyvät edellytykset terveys- ja lääketieteelliselle tutkimukselle sekä uusien hoitomuotojen kehittämislle.

YHTEISTYÖTÄ tiivistetään myös Itä-Suomen yhteistyöalueellamme Itä-Suomen Biopankin kanssa. Yhdessä olemme aloittamassa näytteiden keräämisen iCAN-projektiin syöpäpotilailta, joiden hoitoketju kulkee molempien biopankkien alueiden läpi. Tämä yhteistyömalli tukee potilas-

lähtöistä tutkimusta ja vahvistaa alueellista vaikuttavuutta.

PITKÄLLÄ aikavälillä tavoitteemme on vahvistaa paikallista biopankkitoimintaamme, kasvattaa näyte- ja tietovarantojemme määrää ja laatua sekä toimia tiiviissä yhteistyössä muiden suomalaisten biopankkien ja FinBB:n kanssa. Yhdessä muodostamme kansainvälisesti kilpailukykyisen biopankkilähteen, joka palvelee tutkijoita ja innovaatioita ympäri maailman.

KAIKEN kehitystyön ytimessä on kuitenkin biopankkisuostumuksen antaja. Jokaisen antama suostumus ja näyte ovat arvokkaita. Niiden avulla voidaan rakentaa tulevaisuuden terveydenhuoltoa, kehittää yksilöllisiä hoitoja ja parantaa sairauksien ennaltaehkäisyä. Lämmin kiitos kaikille suostumuksen antaneille – teidän panoksenne on korvaamaton!

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTIALUE
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO